

τὸ Ἑλληνικὸ βασίλειο. Ταίριαζει πάντα τὰ τὸ θυμώμαστε γιὰ νὰ ἐχτιμούμε τὴν τεράστια προσπάθεια τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν πρόοδο ἀπὸ τὸ 1821. Καὶ νὰ γιὰτὶ μπορεῖ κανεὶς καὶ πρέπει περίχαρα νὰ κοιτάξῃ πρὸς τὰ μελλόμενα, καὶ, γιὰ νὰ μὲν ὡς τῆς Ἑλλήνας, νὰ ἐμπιστεύεται πρῶτ' ἀπ' ὅλα στὴν ὀρθὰ νοημένη λατρεία τῆς Ἰδέας.

Μετάφραση *

ΑΝΟΙΞΗ

Καλῶς τῆς τῆς λυγρῆ μετὰ τὸ φίλὶ τῆς νύκτος. Γίς καὶ καρδίᾳ σὲ δέχονται κ' ἔτοιμες εἶναι γι' ἄνθη. Ὅπου σταθεῖς παράδεισο, κὶ ὅπου βρεθεῖς τραγοῦδι, κὶ ὅπου τὸ πόδι σου πατεῖ χαρὰ καὶ πανηγύρι. Μαντεύει σου τὸν ἐρχομὸ κὶ ἀναγαλλιά ἢ φλογέρα. Σιμά σου οἱ αἶθρες κελαιδοῖν τοῦ μπιστικῶ τὸν ἕμνο ἀνθοβλαστάρη τῆς λαλιῆς καὶ χάριδμα τῆς χλόης, καὶ γλυκολέλλητα πετῶν τριγύρω σου τ' ἀνθήνια μέσα στὴν πλοῦσια κόμη σου φωλιὰ ζητώντας ναῦθρον. Γλυκοεσταίνει ὁ κέρφος σου κὶ ὁμορφοπλάθει κόσμους καὶ κιστὶ ἕναν ἥλιο μέσα του καὶ μιά δημιουργία. Μὲ τὴν ματιὰ σου δένεται κάθε ὁμορφιά τῆς γῆς μας, καὶ σπέρνει μάγια ὅδε διαβίς καὶ προμηγῆς τὸ θάμα ποὺ ὁ κάθε τύπος καρτερεῖ σὲ βλογημένην ὥρα. Γλυκοπατέχει σε κὶ αὐτὸ τὸ ξεροβράχι τὸ ἔρμο πού σπόρος πέφτει ἄπανου του καὶ φῦτρωμα δὲν ἔχει... Ὅλα δὴν κάτου εἶν' ὄνειρο, μονάχα εὐὸν δὲν εἶσαι. Τὸ μεσανύχτι τὸ βαθὺ σμίγουν κρυφὰ οἱ κορφοῦλες, κὶ ἀγκαλιαστοὶ μετὰ τὰ νερά γλυκοκοιμούνται οἱ ἡσικιοί, καὶ πλέκονται μετὰ τῆς ζωῆς τὰ μύρια ἀνθομυτιποῦκια. Μεθ' ἃ τὰ πλάγια ἐνός καμῶς, μιά λαύρα τὰ χωράφια καὶ κάθε ῥέζα σου εἶν' στή γίς κὶ ἀγάπη κιστὶ καὶ κείνη. Τ' ἄστρα θωροῦνε τ' ἄνθια σου γι' ἄλλα ἄστρα, καὶ τίς νύχτες ψηλάθε ἔρωτογράφουε καὶ δένονται μ' ἀγάτες.

Τὰ μάγια ἄχ! πῶσπερες εὐὸν τοῦ πόθου ἔταγε μάγια... Ὅ' ἀδρασκελήσω τὰ βουνά, θὰ πηλαλήσω κάμπους, νὰ σὲ συντόχω νὰ σοῦ πιῶ τὸ φίλημα τῆς νύκτος, τ' ἀρίφνητά σου μουσικὰ χορὰ νὰ ξεδιαλώσω, καὶ νὰ σὲ φέρω στῆς ψυχῆς τὸ κρῦφιο μονοπάτι πού πέρα ἀπ' τὴν τρανὴ χαρὰ τῆς ζῆσης πάει καὶ ὠνει... Στὰ δάσα τῆς μονιῆς μου ὄχ! γιορτάσι πού θὰ στήσω. Θὰ σὺψουν ὅλα τὰ βουνά κ' οἱ κίμτοι θ' ἀψηλώσουν, τὰ οὐράνια κάτου θὰ στρωθοῦν, κὶ ὅλα τ' ἀστέρια διὰδὶ χορὰ θάρσθουε ἀγνάντια σου γιὰ νὰ σὲ προσκυνήσουν. Θὰ τραγουδήσῃ ὁ Ἄστρας καὶ θὰ χορεύῃ ἢ Πούλια, κὶ ἀνθόπουλα ἐρωτόπουλα ψυχῆς καὶ πεταλούδια θὰ πᾶ νὰ μάσουν τὴν δροσιά ναῦθοῦν νὰ σὲ ραντίσουν. Κί δσα θὰ στέλλουν τ' ἄνθια σου γύρα εὐωδίας φιλάκια θὰν νὰ μαζώνω ἀποσπεροῦ, τὸ τάχι θὰ σ' τὴ δίνω καὶ θὰν' τοῦ κρινοροδίνου μετώπου σου ἢ κορῶνα. κλάβα μου ἄν θ' ἔσαι, μὴ καὶ γιὰ τῆς σιλιάβας θάμα ὁ οκιάβος

Ρήμισσα ἢ βίγλα μου σὲ λεί, χαρὰ του ὁ ἀνετροκόσμος, σὲ ῥήμισσα σὲ καρτεροῦ καὶ γιὰ τὸ παλληκάρη, τραγουδιστῆς ξεφαντωτῆς καὶ μέγας χαροκόπος δίχως ὁ μαῦρος συλλοικὰ, τί ἤρθαν κὶ αὐτὰ σιμό σου. Καὶ σὸν προστάξῃ τὸ ἔργαστο τῆς λευτεριάς νὰ πάρῃς κ' ἔρθῃ ἢ σιγμὴ τοῦ μισμοῦ μάτρη κὶ ἀπολιτισμένη, θὰ στρώσω ἕνα ἀνθοκρέβατο κὶ ἄπανου του θὰ γύρω σὲ μακριὸ γλυκόπυνο. Καὶ θάναί μιά μου ἢ χάρη. Σὲ φτερουγιάσῃς πάλε εἰδὼ καὶ σὲ ροδοχαράξῃς σὲ ἔρμο καλῶνι μου νάρθῃς, νάρθῃς νὰ μὲ ξεπνήσῃς.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ

Ἀδέφφια μου, νὰ πλάσσουμε νέα θερησκεία ἔλατε.

ΠΑΛΑΜΑΣ

Μάθετε νὰ ὑποφέρετε τὴν Ἀλήθεια.

ΠΕΡ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Σήμερα τὸ πρωὶ ἀνέβηκα στὴν Ἀκρόπολη. Πόσοι Ἀθηναῖοι δὲν ἀνέβηκα ποτε τοὺς καὶ πόσοι Ἀθηναῖοι δὲν ἔτυχε ποτε τοὺς νὰν τὴ δοῦνε! Γιατὶ ὅλοι δὲν τὴ βλέπουν τὴν Ἀκρόπολη, ἀφοῦ ἔλα τὰ μάτια δὲν μποροῦνε νὰ δοῦν τὴν Ὅμορφη καὶ τὴν Ἀλήθεια. Καὶ ἢ Ἀκρόπολη σὲ σύβολο τῆς ἀτέλειωτης καὶ παναιώνιας Ὅμορφιάς καὶ σὸν κήρυκας μεγαλόφωνος τῆς Ἀλήθειας, δὲ δείχνεται πὲ ὅλους.

Ἀνέβηκα στὴν Ἀκρόπολη. Ὁ χρυσοῦς ἥλιος πού τὴν ἔλουζε μετὰ τράβηξε ἴσαμε κὶ πᾶνον. Πρῶιν ἀπὸ μένα εἶχαν ἀνεβεῖ καροβάγια περιηγητές. Ἑγγλέζοι, Ἀμερικάνοι, δὲν ξέρω. Ἔνοι πάντα. Ἀντοὺς τοὺς τράβηξε ὁ ἥλιος τῆς Ἐπιστήμης· ἐμένα ὁ ἥλιος τῆς Ζωῆς. Ἀντοὶ μετὰ τὸν Μπέντεκερ καὶ μετὰ τὸν Πανσανία σὲ χέρι· ἐγὼ μετὰ τὸν Παλαμᾶ στὴν ψυχῇ. Καὶ οἰγόμεγα μπροστὰ σὸν Παρθενῶνα, σὲ σὲ προσευκῇ.

Ποῖ εἶν' αὐτὸ τὸ κοιμητήρι; Πούν' οἱ νεκροὶ του Ἀπόλλωνος καὶ οἱ τάφοι Παρθενῶνας;

Θαμάζω τὴν Ἀκρόπολη διὰν τὴ βλέπω ἀπὸ τὴν πόλη καὶ κωμαρῶνω τὴν πόλη διὰν τὴ βλέπω ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολη. Κάνω καὶ κᾶτι ἄλλο· ὅτι βρισκόμεθα στὴν Ἀκρόπολη προσπαθῶ νὰ ξεχάσω τὴν ἱστορία καὶ τοὺς προγόνους πού μοῦ φορτώσανε στὴ ράχη μου οἱ δασκάλοι. Δὲ θέλω νᾶμαι ἀπόγονος τοῦ Ἡερικῆ καὶ τοῦ Φειδία. Μοῦ πέφτει ποῖδ, σὲ δὲν μπορῶ νὰ βασιτάξω τέτιο προγονιλήκι. Θέλω νᾶμαι

ἀπόγονος κεινῶνε πού ἀνεβήκαμε δῶ πᾶνον, ὄχι γιὰ νὰ ἐπώσανε Προπύλαια καὶ τὰ δημιουργήσανε Παρθενῶνες, ἀλλὰ γιὰ νὰ προσκυνήσουνε τὴν Ὅμορφη καὶ νὰ γευτοῦνε τὴ Ζωή.

Ἀρχαῖοι Ἑλληνες, Τοῦροκοί, Βεγγεσιῶνοί, Γραικοὶ τοῦ 21 ἢ Φραγκολεβαντινοὶ τοῦ 907, δὲ θέλει δὲ εἶναι. Ἀντοὺς τιώθω γιὰ προγόνους μου. Ὅτε μισὴ σταλαματιὰ αἷμα Περικλῆ καὶ Φειδία δὲ βρισκεται στῆς φλέβες μου ἢ βρισκότανε, θάμνω κ' ἐγὼ τὴ μεγάλη πνοὴ νὰ με σπρώχνει στὴ δημιουργία ἐνός κωμοῦρου Παρθενῶνα. Τώρα βλέπω τὰ συντρέμια τοῦ παλιῦ καὶ ντρέπομαι. Μπορεῖ καὶ νὰ δακρῶζω.

Μπουλούκι ἀπὸ ξένους χάσκει μπρὸς στὰ Προπύλαια· ἄλλο μπουλούκι μελετάει τίς κολῶνες τοῦ Παρθενῶνα· στὴν Ἀπερη Νίκη πένη ἔξη, ἀντρες καὶ γυναῖκες, μακροπόδοι καὶ πλατοπόδοι, ἀκοῦνε μετὰ θερησκειατικῇ κατανύξη ἕνα λυγδοκαπέλλο τοιμοερόνη πού τοὺς μπάζει σὲ ἄδ ν τ α τῆς Τέχνης καὶ τῆς Ἱστορίας, ἔχοντας τὸ μάτι του καρφωμένο σὲ ἄδ ν τ α τῆς τοῦ ἔπης τους. Νά κ' ἕνα μπουλούκι κάτου ἀπὸ τὸ Ἐρεχθεῖο· τὰ κ' ἕνα ἄλλο πού τραφῆει κατὰ τὸ Μουσείο.

Ταφογῶτες ὅλοι τοὺς· σαράκια πού φύγανε ἀπὸ τὸ βιβλίο καὶ πῆγαν καὶ κολλήσανε πᾶνον στῆς πέτρες· μουχλιασμένες ψυχῆς πού γυρίζοντας αἴθριο στῆς πατρίδες τους θὰ δείχνουνε μετὰ καμάρι ἕνα κοματάκι μάρμαρο πού τσεπώσανε κλεφτάτα ἀπὸ τὸν ἱερὸ βράχο. Τὸν ἥλιο τῆς Ἀκρόπολης δὲν τὸν εἶδανε. τὴ Ζωὴ τῆς δὲν τὴν ἀναπνέψανε—καὶ κανένα ἀπὸ τὰ δυὸ αὐτὰ δῶρα τῆς Θεᾶς δὲ θὰ μπορέσουν αἴθριο νὰ φέρουνε στῆς πατρίδες τους.

Σὲ μοιχατὴ τὴν εἶδες τὴν Ἀκρόπολη, σὲ χάρη-κὲς τίς μουσικῆς ὁμορφιῆς τῆς, — σὲ, ὦ πανέμορφη ξένη, πού καθιομένη κατὰχαμα, οἰμὰ σὸν Παρθενῶνα, πᾶνον στὰ μυριόχρωμα λουλούδια, στὰ χαμομήλια, στῆς κνυλαμιῆς, στῆς μαργαρίτες καὶ στῆς ἀνεμῶνες, ἀκκουμποῦσες τὸ ξανθὸ σου κεφάλι κὶ σὲ πειρνομαξιλάρη κὶ ἀφινες τὸ λεβεντινὸ τὸν ἥλιο νὰ σ' ἀγκαλιάζει καὶ νὰ σὲ γλυκοφιλεῖ.

Ἡ ψυχῇ σου δὲ θάμεινε οἰεῖρα ὑστερ' ἀπ' αὐτὸ τὸ γόνιμο ἀγκάλιασμα τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ γεννηθῆκαμε μέσα σου οἱ μεγάλες λαχτιρες γιὰ δὲι ἐρηλὸ κὶ ἀμυμονικὸ στοκίξει τὴ Ζῆση

μερο καὶ φῖνο χαμόγελο μιλώντας στὸν Ἀντρέα ὁ κ. ουρές, πού γνώριζε πᾶ τὰ ἱστορικὰ τους, ἀπὸ φυ Κατίωση βέβαια πᾶς δὲ θὰ πάσχη, γιὰτὶ χωρὶς ἄλλο θὰ μᾶς τὸ ἔλεγε ὁ κ. Ἀμάρος».

Τέτοια τᾶθρῶπικα. Κάποτε, ἀπὸ συνείδηση ὀρθῆ, γιὰ νὰ δείξῃ κανεὶς στὸν ἑαυτὸ του πᾶς δὲν ἔ-ε στὰ μπόστια, προσπαθεῖ νὰ βρῇ ἐκεῖνο πού δὲν ἔρχει, μὰ πού τὰποφάσισε πᾶς εἶναι. Σίγουρο πᾶς προσπαθῆσε ὁ κ. Ἀμάρος ἢ τουλαχιστο θὰ προ-θησε τᾶπτί του κατὶ νᾶκοαστῆ.

Σὰν τὸν ξεπροβόδεψε ὁ Ἀντρέας ὡς τὴν πόρτα. — Ἀί! γιὰτὶ μου, πού κάνει, μισὸ χωρατέβον-τας, μισὸ μετὰ τὸ σοβαρὸ του καὶ παιχιδιάρικο ὕφος, ἐπειδὴ τοῦ ἄξιζε μάθημα, τί λέτε γιὰ τὴν ἀβῶστη πού πέσει δὲν ἔθελε κανένας νὰ τὴ χειρουργήσῃ; Ἀκμπρά μᾶς τὸ νοιαστήκατε. Νά ὅμως πού γλῦτωσησε».

Πολλὰ δὲν ἀποκριθῆκε μήτε εἶχε νὰποκριθῆ ὁ κ. Ἀμάρος. Μὰ γελιότανε ὁ Ἀντρέας· γλυτωμένη ἀκόμη δὲν εἶτανε ἢ Κατινούλα. Χρειάστηκε νὰ τῆς βάλουε καὶ δέφτερο λαμινάρη δὲν ἀνοῖξε ἀρκετὰ ἢ πληγῇ μετὰ τὸ πρῶτο. Ἐδειχνε τὸ θερμοῦμετρο μετὰ τοὺς 39°2 πᾶς ἔπρεπε κὶ ἄλλο ἔμπυο νὰ βγῆ, μαζὶ του ἴσως κὶ ἄλλο μετᾶξί. Δὲν ξέρανε ὡστόσο μετὰ-σεσ κλωστίτες ὁ κ. Σεβιλᾶς ἔδεσε τὸ κόψιμο, μετ

τρεῖς ἢ μετὰ τέσσερεις, γιὰτὶ ὁ κ. Μαλαμῆς τοὺς εἶ-χε πεῖ πᾶς στὸ δέσιμο ἢ τρίτη δὲ βαπτῶσε καλὰ καὶ γιὰ νὰ μὴ λυθῇ ὁ κόμπος, πῆρε τίτκαρη τὸ γκα-τρός, πᾶς μπορεῖ ὅμως νὰ μείνανε πλκχι πλάγι κ' οἱ δυὸ ἀφτῆς κλωστίτες στὸ ἴδιο μέρος. Δὲ θυμῶ-τανε, νὰ τοῦ τὸ βεβαιώσῃ. Ἀνάγκη νὰ ρωτήσουνε τὸ Σεβιλᾶ τὸν ἴδιο. Ἰσια ἴσια τὸ πρῶτὸ ἔλαβε γραμ-μα ἢ Κατινούλα τῆς Βιχτώριας τῆς νοσοκόμας καὶ τῆς ἔγραψε πᾶς ἀπὸ τίς προκλῆς, φεβγάτος ὁ κ. Σεβιλᾶς γιὰ τὸ Παρίσι. Δὲς τοὺς λοιπὸν τελεγρά-φους στὸ Μπ... γιὰ νὰ μάθῃ ὁ Ἀντρέας τὸ παρι-σιάνικο τάντρεσο τοῦ γιατροῦ, τελεγράφους στὸ γιατρό, διπλοῦς μάλιστα, ἐπειδὴ ὁ κ. Σεβιλᾶς ἔ-βγαίνε ὅζω μετὰ τὰ χαράματα, γύριζε τίς κλινικῆς, τὰ νοσοκομεία, νὰ πληροφορηθῇ γιὰ τὰ καθέκαστα, κ' ἔπρεπε νὰ τὸν πιάσῃ σὸν τὸ πετάμενο τὸ πουλί, ἄμα στοχαζόσωνε κλαδὶ ὅπου θᾶκκουμποῦσε μιά στιμούλα.

Μ' ὄλες του τίς δουλειῆς, ὁ ἀγαθὸς ὁ ἄθροπος ἄδειασε κ' ἤρθε.

— Ἀκλωστῆς εἶναι, παιδί μου, εἶπε τῆς Κατι-νούλας, πᾶς θέλεις νὰ μὴ βγοῦνε; Ὅθ βγοῦνε. Πᾶ-σεσ ἔβαλα, τρεῖς ἢ τέσσερεις; Ἀλήθεια μου, τὸ ξέ-χασα. Δὲν πειράζει διόλου. Ἄ δῆς πᾶς ἀργῶνε λι-

γάκι κ' ἔχεις θέρμη, σφῆρνε δέφτερο χειρουργήμα. Σοῦ κόστωνε τὴν πληγῇ καὶ πᾶδουε ἀμείσως τὰ βᾶσανα σου. Ὅθ πᾶψουε κ' ἔτσι».

Ἦέλασε ἢ Κατινούλα, ὅτι πού ἄκουσε ξανά τὸ περίφημο τὸ σφῆρνε. Καὶ δέφτερο χειρουργήμα μετὰ τὸν κ. Σεβιλᾶ δὲ θὰ τὴν τράμαζε. Κάτεχε τὴν τέ-χνη ὁ ἐπαρχιώτης νὰ ζωντανέθῃ μ' ἕνα λόγο τους ἀβῶστος, ὅπως τοὺς ζωντανέθε καὶ μετὰ μιά μαχαι-ριά. Ἐννοεῖται προτιμῶσε ἢ Κατινούλα νὰ λείψῃ τὸ μαχαίρι.

Τὴν ἀποχαιρέτησε κὶ ἀρχίσανε τίς κουβέντες μετὰ τὸν Ἀντρέα, πού τὸν πῆγε στὸ ἔργαστήρι του καὶ πού ζωντανέθε τώρα κὶ ἀφτός, ἄμα ἔβλεπε τὸν πρω-τότυπο τὸ γιατρό. Ἦθελε νὰ τὸν ρωτήσῃ καὶ γιὰ κάμποσα, γιὰ κατὶ μαζιτὰ πού ξεσκάλισε μελετών-τας ἰλοῖνα τὴν ἀβῶστικῇ, ὁ μεθοδικὸς του ὁ νοῦς.

— ἈΦίλε κ. Σεβιλᾶ, τοῦ λέει: ἔχαρνα, γιὰτὸς ἐγὼ δὲν εἶμαι. Ἄν κανὼ λάθος, νὰ με συμπαθατε. Ἰδοῦ ὅμως τί συλλογίστηκα. Τὸ δεξὶ τῆς τὸ νεφρὸ πιάστηκε ἀπὸ τὴν ροῦσκα. Μήπως δὲν εἶναι κίντνος νὰ πιαστῇ καὶ τὸ ζεβί τῆς μετὰ τὸν ἴδιο τρόπο; Ἀσ-γικό μού φαίνεται».

— Ἀφῆστε ἡσυχῇ, φίλε μου, τὴ λογικῇ σὲ τε-τοῖες ἀβῶστικῆς, ἴσως καὶ σ' ὄλες τίς ἄλλες. Ἦ πα-